

Informace o stanovení a sledování kritických bodů při produkci a přemísťování rozmnožovacího materiálu bramboru

Před vydáním rostlinolékařského pasu, tedy v případě sadby brambor certifikační návěšky, je podle čl. 90 odst. 1 nařízení (EU) 2016/2031 oprávněný provozovatel povinen určit a sledovat body svého produkčního procesu a body týkající se přemísťování rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů, které jsou kritické

- z hlediska možnosti výskytu a šíření karanténních škodlivých organismů pro EU ([KŠO](#)), škodlivých organismů podléhajících opatřením podle čl. 30 nařízení (EU) 2016/2031 (informace o těchto škodlivých organismech najdete [zde](#)), regulovaných nekaranténních škodlivých organismů ([RNŠO](#)), a pokud je záměr dodávat rozmnožovací materiál do chráněných zón v EU, vymezených vůči určitým KŠO, také [KŠO pro chráněné zóny](#);
- z hlediska souladu s opatřeními stanovenými proti šíření ŠO uvedených v předchozí odrážce (dále také jako „regulované ŠO“).

Povinnosti dodavatele (oprávněného provozovatele = OP):

- Dodavatel stanoví a sleduje kritické body ve svých jednotlivých provozech (= v jednotlivých provozech svých smluvních množitelů).

Poznámka: Ke stanovení a sledování kritických bodů může dodavatel delegovat i své množitele z důvodu rozdílnosti jednotlivých množitelských provozů a lepších znalostí množitelů o nich.

Akceptovatelné je i pokud jeden množitel stanoví dle svých znalostí o svém množitelském podniku stejné kritické body pro všechny své dodavatele, jež ho k tomu delegovali. Musí zde být ale zřejmé, pro jaké dodavatele jsou tyto kritické body stanoveny.

Povinnost stanovení a sledování kritických bodů však vždy zůstává na straně dodavatele!

- Dodavatel odpovídá za vedení záznamů o jejich sledování.
- Dodavatel musí uchovávat záznamy o stanovení a sledování kritických bodů v papírové anebo elektronické podobě po dobu minimálně tří let. (v případě, že záznamy o sledování kritických bodů vedou jeho množitelé, si dodavatel od nich tyto záznamy vyžádá před termínem oznámené kontroly ze strany ÚKZÚZ).

Četnost sledování kritických bodů ani způsob zápisu (forma a obsah vedení záznamu) nejsou legislativou přesně stanoveny. Sledování kritických bodů musí být provedeno před vydáním rostlinolékařských pasů, mělo by tedy proběhnout minimálně jednou ročně, nejlépe však vždy, když dojde k procesu, při kterém může dojít k zavlečení nebo šíření regulovaných ŠO.

Záznam o sledování kritických bodů by měl obsahovat tyto doporučené informace:

- které kritické body byly sledovány;
- datum, kdy bylo sledování provedeno;
- výsledek sledování.

Nezávazný vzor zápisu kritických bodů u sadbových brambor je dostupný v odkazu https://ukzuz.gov.cz/public/portal/ukzuz/-a92686---3gODt44s/vzor-stanoveni-a-sledovani-kriticky-bodu-u-sadbovych-brambor?_linka=a717802. Jedná se o přílohu č. 3 z metodického pokynu č. 32 Odboru osiv a sadby ÚKZÚZ. Kritické body, které sleduje ÚKZÚZ v rámci uznávacího řízení, jsou v zápisu shrnuté do jednoho bodu a dodavatel je neuvádí.

Vzor stanovení kritických bodů i vzor záznamu o sledování kritických bodů nejsou z právního hlediska závazné, jsou pouze doporučeními ÚKZÚZ a mají sloužit jako pomůcka pro dodavatele sadby brambor (oprávněné provozovatele).

Kritické body jsou v tomto vzoru rozděleny na dvě skupiny:

1) Kritické body, které sleduje ÚKZÚZ v rámci uznávacího řízení na porost a uznávacího řízení na sadbu bramboru (regulováno legislativou)

Sledování veškerých kritických bodů spjatých s uznávacím řízením množitelského porostu bramboru či uznávacím řízením sadby bramboru zajišťuje za dodavatele (oprávněného provozovatele) kompletně ÚKZÚZ. Dodavatel tedy nevede ani evidenci o sledování těchto kritických bodů.

2) Kritické body, které nejsou součástí uznávání porostu/sadby a za jejichž sledování zodpovídá dodavatel (neregulováno legislativou)

a) Plán, způsob pěstování

- Možnost napadení (infikování) rozmnožovacího materiálu při pěstebních postupech (např. ošetřování na základě monitoringu výskytu ŠO, včasné ošetření proti vektorům, správně načasovaná desikace porostu, včasné selekce = negativní výběry, případná závlaha s ohledem na bakterii *Ralstonia solanacearum*)
- Dodržování správných agrotechnických zásad (příprava sadby, včasnost výsadby, správná výživa)
- Rozdělení hospodářského území podniku do více míst produkce brambor jako preventivní opatření proti výskytu karanténních bakterií
- a jiné...

b) Manipulace s hlíзами a rostlinným odpadem včetně přemísťování

- Zachování odrudové čistoty
- Rozlišení jednotlivých partií
- Zamezit riziku napadení, infekci regulovanými ŠO během manipulace
- Nakládání s rostlinným odpadem (s vyřazenými a nemocnými rostlinami či hlíзами je nutné nakládat tak, aby nedošlo ke kontaminaci zdravých rostlin či hlíz z tohoto odpadu)
- a jiné...

c) Hygiena, očista strojů a mechanizace

- Mechanická očista a dezinfekce strojů, náradí, pracovní obuvi po pěstebních zásazích (v případě potřeby)
- Dodržování hygienických pravidel při pěstebních postupech (např. při rozdělení hospodářského území podniku do více míst produkce brambor jako preventivní opatření proti výskytu karanténních bakterií)
- Místo skladování, závěrečná posezónní očista a dezinfekce obalového materiálu opakovaně používaného pro přepravu rozmnožovacího materiálu (bedny, palety)
- Závěrečná posezónní očista a dezinfekce prázdných skladovacích prostor, příjmové a třídící linky
- a jiné...

d) Expedice rozmnožovacího materiálu

- Hlízy nevykazují žádné příznaky napadení regulovanými ŠO a splňují další obecně platnými předpisy stanovené kvalitativní požadavky na rozmnožovací materiál
- a jiné....

e) Balení, skladování, přeprava

- Oddělené skladování jednotlivých partií
- Zamezení napadení, infekce hlíz regulovanými ŠO
- Zamezení přenosu a šíření regulovaných ŠO
- Vyhovující skladovací prostory pro skladování hlíz (umožňující zachovat požadované kvalitativní a fytosanitární parametry – např. správná teplota, vlhkost ad.)
- Šetrné zacházení s hlízami při třídění partií apod.
- Balení pouze do nových, nepoužitých obalů
- Čistota nákladového prostoru dopravního prostředku
- a jiné...

f) Další...

Poznámka ke kontrole ze strany ÚKZÚZ:

ÚKZÚZ bude každoročně ověřovat stanovení kritických bodů a vedení evidence o jejich sledování v sídlech dodavatelů sadby (oprávněných provozovatelů) v rámci povinných kontrol oprávněných provozovatelů, jež budou oznamovány písemně předem. Pokud by bylo zjištěno, že kritické body nejsou stanoveny, anebo nejsou vedeny záznamy o jejich sledování, jednalo by se o neplnění povinností dodavatele (oprávněného provozovatele).

Zpracovatel: Oddělení řízení fytosanitárních rizik ÚKZÚZ

Kontakt: Jiří Šenekl, e-mail jiri.senekl@ukzuz.gov.cz, tel. 606 769 168

Aktualizováno dne: 7. 4. 2026